

מדינת ישראל

משרד החינוך

היועצת המשפטית

ירושלים, ד' אלול תשע"ה
19 אוגוסט 2015

לכבוד:

ח"כ נפתלי בנט, שר החינוך
גב' מיכל כהן, מנכ"לית משרד החינוך

שלום רב,

הנדון: העברת תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה) לאישור וועדת המשנה בנושא נגישות של וועדת עבודה ורווחה של הכנסת

רצ"ב נוסח תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, (הנגשה פרטנית להורה ותלמיד), (להלן: תקנות נגישות פרטנית). סעיף 19לד של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח – 1998, קובע כי שר החינוך יקבע הוראות לעניין הנגשה של מוסדות חינוך לתלמידים עם מוגבלות וכן להורים עם מוגבלות. טיוטת תקנות נגישות פרטנית גובשה לאחר התייעצות עם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, מרכז השלטון המקומי, ארגונים לזכויות של אנשים עם מוגבלות, משרד המשפטים ודיון תקציבי מעמיק עם אגף תקציבים במשרד האוצר. בהתאם להוראה בסעיף חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, יש לקבל את אישור וועדת המשנה בנושא נגישות של וועדת עבודה ורווחה של הכנסת להתקנת תקנות נגישות פרטנית.

הואיל ועלות יישום התקנות כרוכה במשאבים רבים, הקים מינהל כלכלה ותקציבים צוות עבודה משותף למשרד החינוך ומשרד האוצר, בהשתתפות מינהל הפיתוח והאגף לחינוך מיוחד. עם תום עבודת המטה, גובשה תכנית עבודה, שבעקבותיה סוכם שתקציב המשרד לטובת יישום התקנות יעמוד על כ-135 מלש"ח בבסיס התקציב.

חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות קובע כי לצורך הנגשת מוסדות חינוך, יש צורך בשני קבצי תקנות. קובץ תקנות ראשון, תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד קיים), תשע"א – 2011, הותקן ביום 27/9/2011. התקנות קובעות כי יש לדאוג לדרכי גישה נוחה בכל מוסדות החינוך, וכן להתקין בכל מוסדות החינוך פיר מעלית ותא שירותים נגיש לבעלי מוגבלות.

מדינת ישראל

משרד החינוך

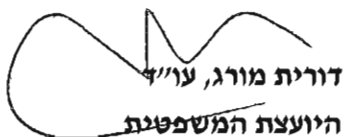
היועצת המשפטית

בנוסף, יש להתקין קובץ תקנות נוסף, תקנות נגישות פרטנית אשר יכללו הוראות ביחס להנגשה פרטנית של מוסדות חינוך לתלמידים עם מוגבלות ולהורים עם מוגבלות. טיוטה של תקנות נגישות פרטנית הונחה על שולחנה של ועדת המשנה של ועדת עבודה ורווחה של הכנסת במהלך כהונתה של הכנסת ה-18. בעקבות דיון שנערך בוועדת המשנה בכנסת ה-18, הובהר כי יש צורך בתיקון הנוסח שהוגש. נערכו דיונים על נוסח מעודכן של התקנות בין משרד החינוך לבין משרד המשפטים ונציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות וכן עם ארגונים לזכויות אנשים עם מוגבלות. במסגרת הדיונים גובשו הסכמות עם מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים ועם נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ביחס לנוסח התקנות. כמו כן, הוטמעו בנוסח הנוכחי של טיוטת התקנות, הערות רבות של ארגונים לזכויות אנשים עם מוגבלות ביחס לתקנות. נערכה התייעצות עם מרכז השלטון המקומי וניתנה הסכמתו של שר האוצר לנוסח התקנות.

התקנות כוללות הוראות ביחס להנגשה פרטנית של מוסדות חינוך באמצעות התאמות פיזיות של המבנה, הספקת עזרים וקביעת נהלים בנושא נגישות. בהתאם לדרישה בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות נדרש משרד החינוך להתקין את תקנות נגישות פרטנית עד לשנת 2006. בעקבות האיחור הרב בהתקנת התקנות הגישה עמותת נגישות ישראל עתירה נגד משרד החינוך, וכן משרדי ממשלה נוספים שלא התקינו תקנות נגישות בתחום אחריותם, בדרישה להורות למשרדים להתקין את התקנות. במסגרת הדיון בעתירה הודיע משרד החינוך כי עם השלמת ביצוע הערכה התקציבית יעביר את התקנות לקבלת אישור של שר האוצר. בג"ץ קבע לאחרונה בעקבות הודעת העדכון שהגישה המדינה ודרישת העותרים כי התקנת התקנות תושלם, כי על המדינה להשלים את התקנת התקנות לאחר קבלת אישור של ועדת הכנסת עד ליום 31/8/15.

רצ"ב נוסח התקנות ונוסח מוצע של מכתב אל יו"ר ועדת המשנה של הכנסת לחתימת השר. נודה על אישורכם לנוסח התקנות והעברתן אל ועדת המשנה של הכנסת.

ב ב ר כ ה,

דורית מורג, עו"ד
היועצת המשפטית

מדינת ישראל

משרד החינוך

היועצת המשפטית

רצ"ב: תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה)
נוסח מכתב ליו"ר וועדת המשנה של הכנסת לחתימת השר

העתק: מר משה שגיא, מנהל מינהל כלכלה ותקציבים
מר מקס אבירם, מנהל אגף א' זהירות בדרכים וממונה על הנגישות במנהל הפדגוגי
גב' אילנית שושני, מנהלת אגף בינוי ותקצוב
גב' רחלי אברמזון, מנהלת אגף לחינוך מיוחד

מדינת ישראל

משרד החינוך

ירושלים,

לכבוד:

ח"כ אילן גילאון,

יו"ר וועד המשנה בנושא נגישות

וועדת העבודה והרווחה של הכנסת

שלום רב,

הגדו: תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד והורה)

בהתאם להוראות סעיף 19לד של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח – 1998, נדרש שר החינוך לקבוע הוראות בעניין הנגשה של מוסדות חינוך לתלמידים ולהורים. במסגרת נוסח תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה) (להלן: התקנות) המצ"ב, נקבעו הוראות לענין התאמות של מבני מוסדות חינוך, הספקת עזרים וקביעת נהלים, הכל לצורך הנגשת מוסדות חינוך לתלמידים עם מוגבלות והורים עם מוגבלות.

בהתאם לדרישה בסעיף 19לג4 של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, בניסוח התקנות התחשב משרד החינוך בהוראות של התקן הישראלי בנושא נגישות, ונערכה ביחס לנוסח התקנות התייעצות עם המרכז לשלטון מקומי, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות. כמו כן, ניתנה הסכמת שר האוצר לנוסח התקנות בהתאם לסמכותו בסעיף 19סז של חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות. אודה על קיום דיון בוועדת המשנה ברשותך בנוסח התקנות המצ"ב ומתן אישור להתקנתן.

בכבוד רב,

ח"כ נפתלי בנט
שר החינוך

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ה - 2015

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19לג ו-19לד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998¹ (להלן - החוק), לאחר התייעצות עם מרכז השלטון המקומי, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות וארגונים העוסקים בקידום זכויות אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19סז לחוק, ובאישור וועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה -

- "בעל מוסד חינוך" - במוסד חינוך רשמי- רשות החינוך המקומית; במוסד חינוך שחל עליו חוק הפיקוח - הגוף בעל הרשיון מהמנהל הכללי של משרד החינוך להפעלת מוסד החינוך לפי חוק הפיקוח;
- "הורה" - לרבות אפוטרופוס;
- "המנהל" - מנהל מחלקת החינוך ברשות החינוך המקומית הנוגעת לעניין, או נציגו;
- "הממונה" - מי שהשר מינה מבין עובדי משרדו, לממונה על יישומן של תקנות אלה;
- "חוק הפיקוח" - חוק הפיקוח על בתי ספר התשכ"ט - 1969²;
- "חוק חינוך מיוחד" - חוק חינוך מיוחד, התשמ"ח - 1988³;
- "חינוך חובה" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק לימוד חובה, התשי"ט - 1949⁴;
- "יחידת אכסון" ו"יחידת אכסון מיוחדת" - כהגדרתם בפרט 8.180 של התוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאי ואגרות), התשי"ל - 1970⁵;
- "מוסד חינוך" - כהגדרתו בסעיף 19לב לחוק, ובכלל זה גן ילדים כהגדרתו בסעיף 19לד(א) לחוק;
- "מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה" - כמשמעותו בסעיף 19מא לחוק;
- "מורשה לנגישות השירות" - כמשמעותו בסעיף 19מא1 לחוק;
- "מפקח", "מנהל מוסד" - כהגדרתם בתקנות חינוך ממלכתי (סדרי הפיקוח), התשי"ז - 1956⁶;

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 152
² ס"ח התשכ"ט, עמ' 180
³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114.
⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 287
⁵ ק"ת תשי"ל עמ' 1841.
⁶ ק"ת התשי"ז, עמ' 116

"מרכז טיפולי" – מרכז שמשד החינוך מפקח עליו ומתקצב אותו ובו אנשי מקצוע מומחים בנושא לקויות שמיעה וחירשות בקרב תלמידים ;

"מתי"א" – מרכז תמיכה ישובי אזורי שמשד החינוך מפקח עליו ומתקצב אותו, ובו אנשי מקצוע מומחים בנושא לקויות שונות של תלמידים, לרבות לקויות ראייה ועיוורון ;

"ס"מ" – סנטימטרים ;

"קלינאי תקשורת" – כמשמעותו בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008⁷ ;

"רושם" – , כהגדרתו בתקנות הרישום ;

"רשם" – כמשמעותו בתקנה 3 לתקנות הרישום ;

"שירותי חינוך" – פעילות שמוסד החינוך מבצע או מארגן ומשד החינוך או הבעלים של מוסד החינוך מתקצב או שהיא ממומנת באמצעות תשלומי הורים המותרים לגבייה לפי דין ;

"ת"י" – תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים, התשי"ג – 1953⁸ ;

"ת"י 1918" – התקן הישראלי לעניין נגישות הסביבה הבנויה שמפרסם מכון התקנים⁹ ;

"תכנית" – החלטת הממונה לפי תקנה 6 ונימוקיה יחד עם הבקשה שהוגשה לפי תקנה 4 והמסמכים שצורפו אליה לפי תקנה 5 ;

"תכנית טכנית" – תכנית ללא המסמכים הרפואיים שצורפו אליה ;

"תקנות הרישום" – תקנות לימוד-חובה וחינוך ממלכתי (רישום), התשי"ט- 1959¹⁰ .

חובת נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה

2. (א) בעל מוסד חינוך יבצע התאמות נגישות במוסד החינוך שבו לומד, או עתיד ללמוד תלמיד, לצורך הנגשת שירותי החינוך שנותן מוסד לתלמיד עם מוגבלות, כמפורט בתקנות אלה.
  - (ב) תקנת משנה (א) תחול, בשינויים המחויבים, על הורה של תלמיד, שהוא אדם עם מוגבלות.
  - (ג) ההנגשה לתלמיד או הורה תבוצע לפי העקרונות הבאים :
- (1) תוך שמירה על כבודו ופרטיותו של תלמיד או הורה, ומתוך יחס אדיב ומכובד המאפשר קבלת השירות בעצמאות, בבטיחות ובאופן שוויוני ;

⁷ ס"ח התשס"ח, עמ' 720

⁸ ס"ח התשי"ג, עמ' 30

⁹ י"פ התשס"ז, עמ' 8

¹⁰ ק"ת התשי"ט, עמ' 1160

- (2) כחלק בלתי נפרד מן השירותים הניתנים והמיועדים לכל ציבור התלמידים או לכל ציבור ההורים ולא בנפרד מהם, וזאת בכפוף לתקנות אלה למעט:
- (א) אם ההפרדה נחוצה למתן השירות באותו רמה שבה הוא ניתן לכלל הציבור;
- (ב) אם לא ניתן באופן סביר לתת את השירות הכללי.
- (3) במקרה שלא ניתן לבצע את ההנגשה לפי פסקה (2), יינתן השירות באופן נפרד או שונה ובלבד שיקיים את הקבוע בפסקה (1).

הודעת רשות מקומית על זכאות להתאמות נגישות פרטניות לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות

3. (א) המנהל יודיע לרושם על זכותו שיבוצעו התאמות נגישות לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות; הודעה כאמור תימסר יחד עם ההודעה על מועדי הרישום ברשות המקומית, הנשלחת למענו של הרושם, בהגיע התלמיד לגיל לימוד חובה; רשות המבצעת רישום באינטרנט לפי הפרק השמיני 1 של תקנות הרישום תמסור הודעה כאמור באמצעות אתר האינטרנט שבו נערך הרישום.
- (ב) רשות מקומית תפרסם באתר האינטרנט שלה חוברת מידע אשר תכלול הסבר על הזכאות להנגשה של מוסדות חינוך לפי סוגי ההנגשה המפורטים בתוספות השלישית עד השישית, ותאור של סוגי ההנגשה האפשריים לגבי מוגבלויות שונות של הורים ותלמידים; החוברת באתר האינטרנט תוגש לבעלי מוגבלויות שונות, בעלי לקויות חושיות ובעלי לקויות קוגניטיביות לפי תקנה 29(ד)(3) לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג - 2013¹¹; החוברת תחיה זמינה גם בפורמט מודפס ומונגש במשרדי הרשות המקומית.
- (ג) אם במעבר בין שלבי חינוך יש לתלמיד עם מוגבלות אפשרות רישום יחידה, תבצע הרשות המקומית את ההנגשה של שלב החינוך הבא מבעוד מועד ומבלי להמתין למועד הרישום לשלב החינוך הבא, זאת בכפוף לאישור מראש של משרד החינוך.

טופס בקשה להתאמות נגישות פרטנית לתלמיד או להורה שהוא אדם עם מוגבלות

4. (א) תלמיד, הורה או רושם ימלא את טופס הבקשה ערוך לפי הנוסח שבתוספת הראשונה (להלן - טופס הבקשה) ויצרף אליו מסמכים רפואיים ואחרים המעידים על אופי המגבלות של מי שמתבקשת עבורו ההנגשה, הנוגעות לתפקודו במוסד החינוך, והתומכים בבקשה.

¹¹ ק"ת התשע"ג עמ' 968

(ב) יש להגיש את הבקשה, במעמד רישום התלמיד למוסד החינוך לפי תקנות הרישום; אם התלמיד כבר לומד במערכת החינוך ניתן להגיש טופס בקשה כאמור, בכל עת.
 (ג) ראה מנהל שחסרים מסמכים לצורך קבלת החלטה, יודיע לרושם על הצורך בהשלמת מידע תוך פירוט המסמכים הנדרשים והגורמים מהם יש לקבל מסמכים אלה; כן יודיע המנהל לרושם על האפשרות כי הרושם יסכים לכך שהמנהל יאסוף את המסמכים האמורים מהגורמים שיפרט בהודעתו; הודעה והסכמה כאמור ינתנו בטופס הערוך לפי הנוסח שבתוספת השנייה.

טיפול בבקשת נגישות על ידי המנהל

5. (א) המנהל יגבש את המלצותיו לעניין הבקשה.

(ב) אם בעל מוסד החינוך מבקש שמשרד החינוך ישתתף בעלויות ההנגשה, יעביר המנהל את הבקשה לאישור הממונה, ויצרף את המסמכים המפורטים בתקנת משנה (ד) תוך 60 ימים מן המועד שבו הגיש הרושם את הבקשה.
 (ג) האחריות לפנות לבעלי מקצוע המפורטים בתקנה זו לקבלת המלצות, תכניות או מסמכים אחרים לצורך צירופם לבקשה מוטלת על המנהל.
 (ד) אלה המסמכים שיצרף המנהל לטופס הבקשה שחוא מעביר לממונה:

(1) המסמכים הרפואיים או האחרים, המעידים על המוגבלות, ועל הנחיצות בהנגשה המבוקשת;

(2) אם המבקש לקוי שמיעה, חוות דעת של מורשה נגישות השרות ושל קלינאי תקשורת; אם קלינאי התקשורת אינו עובד של משרד החינוך או של המרכז הטיפולי, תועבר גם עמדה של המרכז הטיפולי;

(3) אם המבקש לקוי ראייה, חוות דעת של מורשה נגישות השירות, מורשה נגישות המבנה ושל מומחה ללקות ראייה במתי"א;

(4) אם מדובר בתלמיד בעל צרכים מיוחדים הלומד במסגרת חינוך מיוחד, או תלמיד בעל צרכים מיוחדים המשולב במוסד חינוך רגיל כהגדרתו בפרק 1ד לחוק חינוך מיוחד – יפרט מנהל המוסד החינוכי שבו התלמיד לומד את הסיוע שהתלמיד מקבל ממוסד החינוך, סוגי הסיוע והיקפו;

(5) הצעה לתכנית פיזית שתכלול:

(א) תכנית של התאמות נגישות הנדרשות לפי המלצת מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה, או מורשה לנגישות השירות, לפי העניין, או שניהם;

- (ב) תיאור טכני של הפתרונות המוצעים בצירוף מפרטים, תכניות וחתכים ;
- (ג) תיק טכני, שיוכן בידי אדריכל רשוי או מהנדס רשוי, ובו מסמכים כמפורט להלן, תוך ציון המצב הקיים והמצב המוצע בכל עניין :
- (1) תשריט המגרש שעליו נמצא מוסד החינוך בקנה מידה 1: 250, שסומנו בו המפלסים, נתיבי הגישה מהרחוב עד הכניסות למבנים ;
- (2) צילומים דיגיטליים של המבנה ;
- (3) תכניות כל קומות המבנים בקנה מידה 1: 100 או 1: 200, עם סימון מפלסים וחתכים הנוגעים לעניין ;
- (6) אומדן עלויות מפורט של ההנגשה הנדרשת, לרבות עלות תכנון ההתאמה, הכנת מפרטים וביצוע תכניות הנגשה ;
- (7) לוח זמנים מוצע לביצוע שיבטיח את השלמת ביצוע ההתאמות עד לתחילת שנת הלימודים, למעט בעבודות המחייבות היתר בניה חדש שאז יש לקבוע לוח זמנים של 18 חודשים לכל היותר מיום הרישום או הרישום המוקדם ; לוח הזמנים יכלול אבני דרך לביצוע ההנגשה ובכלל זה מועד הוצאת ההיתר, מועד תחילת העבודות ומועד לסיום עבודות בהיבטים קונסטרוקטיביים.

החלטת הממונה

6. (א) הממונה רשאי להחליט על דחיית הבקשה, או קבלתה, באופן מלא או חלקי, וכן בתנאים, שינויים וסייגים.
- (ב) הממונה יבחן את לוח הזמנים בבקשה וידרוש לתקן את הבקשה אם לוח הזמנים אינו סביר ולא תואם את הדרישות בחוק.
- (ג) החלטת הממונה תינתן, בכתב ובצירוף נימוקים, בתוך 40 ימים מיום שהוגשה לו הבקשה, והיא תימסר למנהל מיד לאחר נתינתה בצירוף התכנית הטכנית או אם החליט על דחיית הבקשה בצירוף מכלול המסמכים שצורפו לבקשה.
- (ד) המנהל ישלח הודעה על ההחלטה לאשר תכנית, תוך 7 ימים לאחר שנודעה לו, לתלמיד, להורה, לרושם אם אינו ההורה, בצירוף התכנית ולמוסד החינוך, לבעל המוסד, למהנדס הרשות ולגזבר הרשות בצירוף התכנית הטכנית ; אם הוחלט על דחיית הבקשה תשלח הודעה על כך יחד עם ההחלטה, העתק הבקשה ומכלול המסמכים שצורפו אליה לתלמיד, להורה ולרושם אם אינו ההורה.
- (ה) על בעל מוסד החינוך להתחיל בביצוע התאמות הנגישות, או לרכוש את העזרים הדרושים לתלמיד, לפי החלטת הממונה, בסמוך לאחר שנודע לו עליה, ולסיים את הביצוע לפי לוח זמנים שנקבע בתכנית, וטרם כניסת התלמיד ללימודים במוסד החינוך

למעט בבקשות המחייבות היתר בניה שאז יש לקבוע לוח זמנים של 18 חודשים לכל היותר, והכל למעט עיכוב הנובע מנסיבות שאינן בשליטת בעל המוסד ובעל המוסד דיווח עליהם לנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

שמירה של התאמות נגישות

7. (א) בעל מוסד חינוך יבטיח את אחזקתם התקינה של התאמות הנגישות שבוצעו לפי תקנות אלה, ויבטיח כי תהיינה תקינות וזמינות בכל עת שמוסד החינוך פועל ופתוח לציבור ובכל זמן שניתנים בו שירותי חינוך.
- (ב) לא יפגע אדם בהתאמות נגישות, לא יגרע מהן, ולא יסב את השימוש בהן למטרות אחרות, בין באופן חלקי ובין באופן מלא, אלא במהלך תקופת שיפוץ או תיקון של התאמות הנגישות, ובלבד שתבטיח התאמת נגישות חלופית.

מעלית

8. התקנת מעלית תהיה לפי הוראות ת"י 2481¹², חלק 70 – מעליות: דרישות בטיחות לבנייה ולהתקנה – התאמות מיוחדות לנגישות אנשים, ות"י 1918¹³, חלקים 3.1 – 3.2 נגישות הסביבה הבנויה: פנים הבניין- דרישות בסיסיות (להלן- ת"י 1918, חלק 3.1), ולפי התכנית.

תא שירותים

9. התקנת תא שירותים נגיש במוסד חינוך לפי סעיף 19לד(ב)(2) לחוק תהיה לפי הוראות ת"י 1918, חלקים 3.1 – 3.2, ולפי התכנית.

הנגשת הכניסה למוסד החינוך ודרכי גישה

10. הנגשת הכניסה למוסד חינוך, דרך נגישה מהכניסה לבניין המרכזי, בין הבניין למבנים, לרבות חדרי ספח והספרייה ודרכי גישה לתצר ולאולם הספורט, לרבות כבשים, תהיה לפי הוראות ת"י 1918, חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה- הסביבה שמחוץ לבניין, ולפי התכנית.

הנגשת פנימיות

- 11 (א) הנגשה של יחידת אכסון בפנימיות המנהל לחינוך התיישבותי ובפנימיות בפיקוח של המנהל לחינוך התיישבותי תהיה לפי צרכיו של התלמיד עם המוגבלות המשתמש ביחידת האכסון ולפי התוספת השלישית.

¹² י"פ התשס"ד, עמ' 3757

¹³ י"פ התשס"ז, עמ' 8

(ב) דרכי הגישה בין מבני הפנימיה ובית הספר ובין מבני הפנימיה לבין המיתקנים השונים בפנימיה, ובכלל זה מיתקני משק חקלאי בפנימייה, יונגשו בהתאם להוראות ת"י 1918, חלק 2: נגישות הסביבה הבנויה- הסביבה שמחוץ לבניין, ולפי התכנית.

(ד) (ג) יש להנגיש לתלמיד את כל מיתקני הפנימיה ובכלל זה חדר אוכל, חדרים שבהם מבוצעות פעילויות פנאי ופעולות חברתיות, כגון אולמות, חדר כושר ובריכה. יש להנגיש לתלמידים את מיתקני החצר של הפנימיה ובכלל זה מיתקנים ושטחים חקלאיים, כגון חממות, סדנאות לפעילות חקלאית, מטעים ושדות וכן מיתקנים לפעילות ימית כגון מעגנים, סככות וסדנאות, כך שתלמיד עם מוגבלות יוכל להגיע אליהם ולקחת חלק בפעילות הנערכת בהם.

(ה) מומחה נגישות שירות המכין תכנית הנגשה לתלמיד בפנימייה, יוכל להסתמך על הפרטים המפורטים בתוספת הרביעית, החמישית והשישית לגבי תכנית הנגשה עבור תלמיד לקוי שמיעה, או תלמיד לקויי ראייה, או תלמיד עם לקות אחרת.

הנגשה של פעילות בתוך כיתות הלימוד

12. בעל מוסד חינוך יבצע את ההתאמות הדרושות לצורך הבטחת יכולתו של תלמיד עם מוגבלות להשתתף בכל הפעילויות הנערכות בתוך כיתת לימוד, חדר ספח וספרייה, ובכלל זה הבטחת קיומם של מעברים מתאימים לתלמיד המתנייד בכיסא גלגלים ומעברים ללא מכשולים מתאימים לתלמיד לקוי ראייה או עיוור.

התאמת הנגישות תותאם לצרכיו של התלמיד או ההורה עם המגבלות

13. התאמות הנגישות יקבעו באופן מותאם לתלמיד או הורה עם מוגבלות ובמקרה הצורך ניתן לסטות מן התקן הישראלי בעניין כדי להביא לתוצאה מתאימה יותר לצרכיו של התלמיד או ההורה עם המוגבלות.

נגישות לתלמיד או הורה עם מוגבלות בשמיעה או בראייה

14. (א) תלמיד או הורה עם מוגבלות בשמיעה או בראייה זכאי לבקש התאמות נגישות, בהתחשב ברשימת התאמות הנגישות המפורטות בתוספת הרביעית והחמישית; (ב) סוגי העזרים והיקפם יינתנו לתלמיד לפי חומרת חלקות, רמת התפקוד, ובהתחשב בגילו.

(ג) הנגשת מוסד חינוך לתלמיד עם לקות שמיעה תהיה לפי הוראות ת"י 2004 חלק 1 אקוסטיקה במבנים שאינם למגורים: במרחבי למידה במבני קבע, קריטריונים דרישות תוכן וקווים מנחים.

(ד) מערכות הגברה כיתתיות יותקנו רק לאחר טיפול בהדהוד.

התאמות נגישות לתלמיד עם מוגבלות אחרת

15. התאמות נגישות, מתוך הרשימה המפורטת בתוספת השישית, לתלמיד עם מוגבלות אחרת, יינתנו לתלמיד אשר יימצא זכאי להן.

התאמות נגישות נוספות

16. (א) בנוסף להתאמות לפי תקנות 9 עד 16, זכאי תלמיד או הורה עם מוגבלות, להתאמות נגישות נוספות מעבר לנקובות בתקנות אלה, בהתחשב בתקן הישראלי, בהנחיות הטכניות ובחוק חינוך מיוחד, במטרה לאפשר לו נגישות סבירה למוסד החינוך ולשירות הניתן בו.

איסור כפל תקציב או כפל התאמה

17. ניתנה לתלמיד או הורה התאמה בפועל מכוח חוק חינוך מיוחד או מכל מקור אחר, לא תינתן התאמה מכוח תקנות אלה, ובכל מקרה לא יינתן לאדם כפל התאמה או כפל תקציב בשל אותה התאמה.

סודיות

18. מי שהגיע לידיו מידע על אדם לפי תקנות אלה, ישמרנו בסוד, לא יגלה אותו לאחר ולא יעשה בו כל שימוש, אלא לשם ביצוע הוראות תקנות אלה או לפי צו של בית משפט.

סמכות למתן הקלות

19. הממונה רשאי להחליט, לאחר שהתייעץ עם מורשה נגישות מבנים ותשתיות, על הקלות מהוראות תקנות 8 עד 10, כדלקמן:

(1) במוסד חינוך שבו קיים פיר מעלית שאינו מאפשר התקנת מעלית לפי תקנה 9, אולם מאפשר התקנת מעלית מטיפוס 1 בהתאם להוראות ת"י 2481¹⁴, חלק 70 – מעליות יראו במעלית מטיפוס 1 כאמור, מעלית העומדת בדרישות תקנות אלה.

(2) במוסד חינוך שבו מותקן תא שירותים מונגש שאינו תואם את הדרישות בתקנה 10 ומורשה נגישות אישר כי תא השירותים מתאים לצרכיו של התלמיד או ההורה עם המוגבלות עבורו נדרשת ההנגשה, יראו תא שירותים כאמור כאילו הוא עומד בדרישות תקנות אלה.

¹⁴ י"פ התשס"ד, עמ' 3757.

(3) במוסד חינוך שבו קיימת דרך נגישה לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011,¹⁵ יראו בה דרך נגישה לעניין קיום הוראות תקנות אלה.

תחילה

20. תחילתן של תקנות אלה – 30 ימים מיום פרסומן.

תקנה 4(א)

טופס בקשה לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ד – 2013

חלק א': כללי:

שם התלמיד: _____

תאריך לידה: _____

מספר תעודת זהות: _____

שם האב: _____

מספר תעודת זהות של האב: _____

שם האם: _____

מספר תעודת זהות של האם: _____

כתובת: _____

מספרי טלפון, רגיל ונייד, להתקשרות עם הגורם המגיש את הבקשה: (הורה/ רושם אם אינו

הורה): _____

מספר פקסימילה של מגיש הבקשה: _____

¹⁵ ק"ת התשע"ב עמ' 320.

כתובת דואר אלקטרוני של מגיש הבקשה:

אני מבקש הנגשה פרטנית לתלמיד/ לאביו של התלמיד/ לאימו של התלמיד (מחק את המיותר), אשר לו מגבלות בתחומים הבאים הנוגעות לתפקודו במוסד החינוך (יש לפרט את אופי המגבלות בכל תחום, והשלכותיהן על התפקוד במוסד החינוך):

אני מצרף בזה מסמכים רפואיים ואחרים המעידים על אופי המגבלות של מי שמתבקשת עבורו ההנגשה, הנוגעות לתפקודו במוסד החינוך - פרט בתמצית את תוכנם של המסמכים המצורפים:

המבקש רשאי לציין בתמצית את סוג ההתאמות המבוקשות:

פרט אם התלמיד/ ההורה המבקש את ההנגשה מקבל התאמה בפועל או סיוע כספי לשם ביצוע התאמה מגורם אחר - יש לפרט את מהות הסיוע והיקפו, ולציין מיהו הגורם המסייע (משרד הבריאות, משרד הרווחה, משרד הכלכלה, משרד החינוך- דרך מערך החינוך המיוחד, תמיכה מסל שילוב או בדרך אחרת, הרשות המקומית, הביטוח הלאומי, עמותה פרטית או כל גוף אחר); אם כן- יש לצרף מסמכים המעידים על מהות הסיוע והיקפו:

הערות נוספות, לשיקול דעתו של הגורם המבקש:

תאריך

הבהרה – אם אין די במסמכים המצורפים לצורך קבלת ההחלטה, יחזיר המנהל את הבקשה לרושם לצורך השלמת מסמכים לפי תקנה 4(ג) לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות פרטנית לתלמיד ולהורה), התשע"ד – 2013, תוך פירוט המסמכים הנדרשים והגורמים מהם יש לקבל מסמכים אלה; כן יודיע המנהל לרושם על האפשרות כי הרושם יסכים לכך שהמנהל יאסוף את המסמכים האמורים מהגורמים שיפרט בהודעתו.

חלק ב': פרטים למילוי בידי מנהל מוסד שהתלמיד לומד בו או עתיד ללמוד בו:

1. שם מוסד החינוך:

---

2. סמל מוסד:

3. שם מלא של המפקח:

_____

4. שם מלא של מנהל מוסד:

_____

5. מען מלא של מוסד החינוך:

_____
_____

6. סוג המסגרת: רשמי/ מוכר שאינו רשמי/ פטור/ חינוך רגיל/ חינוך רגיל עם תמיכה מסל שילוב/ חינוך מיוחד כוללני/ חינוך מיוחד - כיתה מקדמת בתוך מוסד חינוך רגיל (הקף את התשובות הנכונות מבין האפשרויות).

7. גיל המסגרת: גן - ילדים טרום - חובה/ גן חובה/ בית - ספר יסודי/ חטיבת ביניים / חטיבה עליונה (הקף את התשובה הנכונה מבין האפשרויות).

8. מספרי טלפון במוסד החינוך ומספרי טלפון נוספים להתקשרות ישירה עם המנהל והמפקח:

_____

9. מספר פקסימילה במוסד החינוך:

_____

10. כתובת דואר אלקטרוני במוסד החינוך:

_____

11. התלמיד לומד/ ילמד בדרגת הכיתה _____ בשנת הלימודים _____

12. פרט האם זו כיתה מקדמת בתוך מוסד חינוך רגיל, כיתה מיוחדת בתוך מוסד חינוך מיוחד כוללני, או כיתה רגילה בתוך מוסד חינוך רגיל - בצירוף סל שילוב או ללא שילוב

_____

_____

13. האם התלמיד מקבל סיוע באמצעות מערכת החינוך? אם כן- פרט סוגי הסיוע ובאיזה היקף:

---

14. האם התלמיד מקבל עזרים או שירותים לפי חוק חינוך מיוחד? אם כן – פרט סוג והיקף הסיוע הניתן, וצרף החלטות עדכניות של ועדות לפי חוק חינוך מיוחד הנוגעות לעניין (שילוב, השמה, ערר); במקרה של תלמיד משולב- צרף עותק מהתכנית החינוכית היחידנית שערך לו הצוות הבין- מקצועי בבית הספר; אם התלמיד לומד בחינוך המיוחד – צרף עותק מתכנית הלימודים האישית; פרט בתמצית מהות והיקף של הסיוע, לרבות: עזרים, סייעת, טיפולים פרא-רפואיים, טיפול רגשי, שיעורי עזר, או אחר.

---

14. האם למיטב ידיעתך התלמיד מקבל התאמה בפועל או סיוע כספי לביצוע התאמה דרך גורם אחר? אם כן- פרט מהות הסיוע, היקפו, והגורם המסייע; צרף אסמכתאות אם יש בידך ופרט אותן:

---

15. חוות דעת כללית על בקשת ההנגשה והערות של מוסד החינוך שבו עתיד התלמיד ללמוד:

אני מצהיר/ה כי הפרטים המפורטים בחלק זה נכונים :

תאריך

חלק ג': עמדת המפקח של משדד החינוך על מוסד החינוך באשר לבקשה לקבלת התאמות נגישות של התלמיד או ההורה:

תאריך

חלק ד': עמדת מהנדס הרשות המקומית שבשטחה מצוי מוסד החינוך:

תאריך

חלק ה' - עמדת מנהל מחלקת חינוך ברשות המקומית הנוגעת לעניין :

לגבי תלמיד חוץ- עמדות מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית הקולטת ומנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית השולחת):

תאריך

חלק ו' - פרטי מורשה הנגישות והערותיו :

(מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה או מורשה נגישות השירות או שניהם- לפי העניין):

שם מורשה הנגישות _____

מספר תעודת זהות _____

מספר רשיון _____

כתובת _____

טלפונים להתקשרות: בית, עבודה, נייד: _____

מספר פקסימילה _____

כתובת דואר אלקטרוני _____

הגורם המעסיק או המשלם בעד חוות הדעת: _____

עמדת המורשה ביחס להנגשה הנדרשת:

- מצורפת תכנית נגישות מומלצת כמסמך מצורף.

תאריך

חלק ז' - אם התלמיד לקוי שמיעה – עמדת קלינאי תקשורת, אם קלינאי התקשורת אינו עובד
משרד החינוך או מרכז טיפולי, גם עמדת המרכז הטיפולי ; אם התלמיד לקוי ראייה – עמדת
מומחה ללקות ראייה במתי"א המתמחה בלקויות ראייה בקרב תלמידים במערכת החינוך:

שם בעל המקצוע

תיאור תפקיד/ עיסוק

מספר תעודת זהות

כתובת:

מספרי טלפון להתקשרות: רגיל, נייד:

מספר פקסימילה

כתובת דואר אלקטרוני

הגורם המעסיק או המשלם בעד חוות הדעת

עמדה באשר להנגשה הנדרשת:

תאריך

תוספת שנייה

(תקנה 4(ג))

טופס הודעה על הצורך בהשלמת מידע ועל האפשרות להסכים לאיסוף המידע בידי המנהל

חלק א' – למילוי בידי המנהל

לכבוד

_____

א.ג.נ,

לאחר בחינת בקשתכם להגשה פרטנית מיום _____, מצאתי כי אין די במסמכים אשר צורפו לבקשה לצורך קבלת החלטה; לצורך השלמת הטיפול בבקשה נדרשת העברתם לידינו של המסמכים מהגורמים המפורטים בטור א' בטבלה שלהלן הכוללים את המידע המפורט בטור ב' שלצדם*
 (* על המנהל לסמן את הגורמים המתאימים מתוך הרשימה שלהלן, ולציין ליד כל גורם איזה מידע נדרש ממנו)

טור א' הגורם	טור ב' המידע הדרוש
(1) ועדת האבחון של השרות למוגבלות שכלית התפתחותית במשרד הרווחה;	
(2) ועדת האבחון של השירות לעיוור במשרד הכלכלה;	
(3) קופת חולים;	
(4) פסיכולוג;	
(5) העובד הרפואי: _____;	
(6) שם המוסד הרפואי והגורם הנוגע לעניין במוסד הרפואי _____;	
(7) מאבחן דיסקטי;	
(8) מכון להתפתחות הילד;	
(9) קלינאי תקשורת;	
(10) הביטוח הלאומי;	
(11) מוסדות של משרד הרווחה בהם התחנך התלמיד בעבר:	

	(12) מוסדות חינוך בהם למד התלמיד בעבר:
	(13) אחר:

הבהרה

לשם המשך הטיפול בבקשתכם נדרשת קבלת המסמכים שלעיל.
 יובהר, כי באפשרותכם לאסוף מסמכים אלה מהגורמים שסומנו לעיל באופן עצמאי, ולהעבירם לידי מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית;
 אם ברצונכם כי מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית יפנה בשמכם לגורמים שסומנו לעיל ויקבל מהם את המסמכים הנדרשים ישירות, באפשרותכם לחתום על טופס ההסכמה שבחלק ב' לחלן ולהחזירו לידי המנהל.

חלק ב' – למילוי בידי ההורה או הרושם שאינו הורה

על ההורה או הרושם למלא חלק זה ולהחזירו לידי המנהל, רק אם ברצונו שהמנהל יפנה בשמו לגורמים שסומנו לעיל ויקבל מהם ישירות את המידע שפורט לעיל.

יובהר, כי בכפוף להסכמת ההורה או הרושם, יפעל המנהל לקבלת המסמכים כאמור; במסמכים אלה ייעשה שימוש לצורך בירור הבקשה להנגשה פרטנית בלבד, ולא ייעשה בהם כל שימוש אחר.

1. שם מלא (פרטי ומשפחה) של מי שמבוקשת עבורו הנגשה:

_____

2. מספר תעודת זהות של מי שמבוקשת עבורו הנגשה:

_____

3. זהות הגורם המבקש את הבקשה (אנא פרט האם אתה הורה המבקש עבור ילדו, הורה המבקש עבור עצמו, או אפוטרופוס המבקש עבור ילדו):

_____

_____

_____

4. אם צוין בחלק אי לעיל כי נדרשת השלמת מסמכים ממוסדות חינוך מחוץ לרשות המקומית שבהם למד התלמיד בעבר, נא לרשום את שמות מוסדות החינוך שבהם למד, לרבות מען ומספרי טלפון של מוסדות אלה -

---

---

5. שמות, מען וטלפונים של גורמי מקצוע שהיה להם קשר עם המבקש, ואשר סומנו בחלק אי לעיל כגורמים שקבלת מסמכים מהם נחוצה -

---

אני מסכים ומאשר למנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית _____ לבקש בשמי מסמכים מקצועיים הכוללים את המידע שפורט לעיל מהגורמים שפורטו לעיל ובתנאי שבמסמכים אלה ייעשה שימוש לצורך בירור הבקשה להנגשה פרטנית בלבד, ולא ייעשה בהם כל שימוש אחר.

ולראייה באתי על החתום :

_____
תאריך

תוספת שלישית

(תקנה 12)

- (1) בחדר שינה בפנימייה צריך להיות שטח לסובב כיסא גלגלים לפי הוראות סעיף 2.7.4 בת"י 1918 חלק 1 ומתאפשר לאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, להגיע למרכיבים השימושיים ביחידה המיוחדת גם כאשר בחדר יש רהיטים ;
- (2) בכל אגף דלת ביחידה המיוחדת קיים אמצעי עזר לסגירה לפי הוראות סעיף 2.3.7.2 בת"י 1918 חלק 3.1 ;

- (3) הגובה של המיטה יהיה כמפורט בת"י 1918 חלק 3.2 בסעיף 2.4.2(ד) לבקשת התלמיד ניתן להתקין מיטה גבוהה יותר, בגובה המתאים לצרכיו של התלמיד עם המוגבלות;
- (4) אם יש ארון בחדר השינה יהיה לידו טווח הגעה לפי ת"י 1918 חלק 1 בסעיף הדן בטווח הגעה בעבור אדם המתנייע בכיסא גלגלים (2.6.3.1), כך שיתאפשר לאדם להכניס ולהוציא פריטים מהארון, לרבות תליית פריטים בו; דלתות הארון יהיו דלתות הניתנות לפתיחה אגף על אגף;
- (5) ברהיטים ובמיתקנים ביחידה המיוחדת ייעשו התאמות נגישות לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1, בסעיף הדן במידות אנוש (2.6); לבקשת אדם עם מוגבלות יסופק לו שלט עם ניגוד מישושי להפעלת המזגן;
- (6) אם מערכת הנעילה בחדר השינה היא מסוג כרטיס אלקטרוני יקבע סימון הניתן למישוש על גבי הכרטיס לכיוון הכנסת הכרטיס לחריץ;
- (7) לבקשת תלמיד עם מוגבלות יסופק לו שלט לתלייה מחוץ לדלת חדר השינה לפי תלמיד בחדר זקוק לסיוע בפינוי בחירום;
- (8) אם יש בחדר כורסאות או כיסאות, יהיה אחד מהם לפחות מושב מותאם;
- (9) בפנימייה יותקן תא שירותים נגיש לפי הוראות ת"י 1918, חלק 3.1, ולפי התכנית;
- (10) בפנימייה תותקן מקלחת נגישה בהתאם להוראות תקן ישראלי 1918 בחלק 3.2
- (א) במקלחת יש מושב ופני המושב נמצאים בגובה המתאים לצרכי התלמיד, 45 ס"מ עד 50 ס"מ או נמוך יותר מפני הרצפה;
- (ב) בקיר המקלחת בסמוך לברזי ההפעלה שלה, נמצא מאחז יד קבוע לפי טור ג שלצד פרט 2(22) בתוספת הראשונה של תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב – 2011¹⁶, והמוט האופקי בגובה המתאים לצרכי התלמיד - בין 70 ס"מ לבין 90 ס"מ או נמוך יותר מעל פני הרצפה;
- (ג) במקלחת יש משטף ידני באמצעות צינור גמיש שאורכו אינו קצר מ-120 ס"מ; אם קיים בנוסף משטף עליון – יש בורר, המהווה חלק בלתי נפרד מברז המקלחת, שמאפשר בחירת יציאת המים מן המשטף העליון או מן המשטף הידני; את ברז המקלחת והבורר ניתן להפעיל בישיבה על המושב במקלחת; ברז המקלחת והבורר אינם נמצאים על הקיר שמאחורי המושב בפרט משנה (א);
- (ד) אם קיימת אמבטיה –

¹⁶ ק"ת התשע"ב ע"מ 320.

יחולו הוראות אלה בנוסף לאמור בתקן הישראלי המפורט לעיל:

- (1) בקיר הצמוד לאורך האמבטיה, נמצא מוט אלכסוני באורך של 110 ס"מ לפחות; קצהו התחתון נמצא בגובה 5 ס"מ מעל דופן האמבטיה, וקצהו העליון נמצא בראש האמבטיה, בגובה המתאים לצרכי התלמיד- בין 65 ס"מ ל- 75 ס"מ מהרצפה או נמוך יותר; מיקום המוט האלכסוני יהיה כך שיאפשר למשתמש להיתמך בהם ולייצב את עצמו בעת כניסה לאמבטיה, שתייה בה ויציאה ממנה;
- (2) ברו האמבטיה נמצא לאורך הדופן הארוכה של האמבטיה בגובה המתאים לצרכי התלמיד ושאינו עולה על 80 ס"מ מפני הרצפה; הברז הוא מסוג ברז עירוב בעל ידית מנוף ונוסף על כך נמצא מקלח יד עם צינור גמיש; נקודת תלייה אחת לפחות של מקלח היד היא בגובה שאינו עולה על 80 ס"מ מפני הרצפה; הברז ומקלח היד נמצאים בהישג ידו של התלמיד היושב על קרקעית האמבטיה;
- (ה) המתלים, אם קיימים, הם בניגוד חזותי לסביבתם;
- (11) גובהו העליון של הכיור בתא שירותים נגיש או במקלחת נגישה יהיה בהתאם להוראות תקן ישראלי 1918 חלק 3.1 בכפוף לחריגים הבאים. מתאים לצרכי התלמיד - בין 80 ס"מ ל- 90 ס"מ מן הרצפה, או נמוך יותר, ומתחתיו שמור חלל חופשי עד לגובה 68 ס"מ לפחות; ברז הכיור מורכב לכיור עצמו או למשטח אופקי הצמוד לו; נוסף על כך מתקיימות הוראות סעיף 2.11.7.2 (א) ו- (ב) בתי"י 1918 חלק 3.1 ובמקום "75 ס"מ" בסעיף 2.11.7.2 (א) של ת"י 1918 יבוא "70 ס"מ";
- (12) במקלחת נגישה בפנימייה נמצאת מראה לפי הוראות סעיף 2.11.9 (ד) בתי"י 1918 חלק 3.1;
- (13) אבזרי העזר, כגון מתלי מגבות ובגדים, מחזיקי נייר, מייבשי שיער וכיוצא באלה, נמצאים בטווחי הגעה משותפים לפי הוראות סעיף 2.6.4 בתי"י 1918 חלק 1;
- (14) בחדר האוכל תבוצע הנגשה של אחד השולחנות לפי תנאי ת"י 1918 חלק 1 לעניין שטח חופשי לכיסא גלגלים (2.6.1) חללים חופשיים לברכיים וכפות רגליים (2.6.2) וטווח הגעה לחזית (2.6.3.1);
- (15) אם ההסעדה בחדר האוכל היא בשיטת השירות העצמי - שבה הסועד נוטל את המזון אל צלחתו בעצמו - יודא הבעלים כי כל סוגי המזון המוצעים לציבור יהיו בטווח הגעה של אדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, לפי הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים בטווח הגעה (2.6.3.1 עד 2.6.4);
- (16) שרותי הסעדה יונגשו לתלמידים עיוורים ולקויי ראייה באמצעות שילוט מונגש של סוגי המזון המוצעים לתלמידים, עובד הפנימייה יסייע לתלמיד עיוור ולקוי ראייה

- בזיהוי המזון ונשיאתו, יסייע באיתור מקום ישיבה פנוי ויתאר בקול את כלי האוכל והאבזרים על שולחן האוכל;
- (17) הנגשה של שדות ומטעים של הפנימייה תהיה בדרך של הכשרת שביל כורכר מפולס ומהודק הנושק לקצה המטע או השדה לפי העניין ומתבר חלק של המטע או השדה עד לדרך נגישה.
- (18) הנגשה של חדר כושר תהיה בהתאם להוראה בתקנה 85 של תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג – 2013,
- (19) הנגשה של בריכה תהיה בהתאם להוראה של תקנה 85 של תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג – 2013 וכן הוראות סעיף 21 של תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), תש"ל – 1970.
- (20) הנגשת שלטים למיתקנים ואביזרים הנמצאים בחדר השינה באמצעות מישוש וניגוד חזותי;
- (21) הנגשה של חניות או תחנות הורדה אם הם מצויים בתוך שטח הפנימייה;
- (22) אם מוצבות בפנימייה מכונות למתן שירות אוטומטי יוודא הבעלים כי מציב המכונות האוטומטיות הציב מכונות כאמור העומדות בדרישות ת"י 1918 חלק 4 סעיף 2.11;
- (23) אם יש בתדרי הפנימייה טלפונים הנגשה באמצעות לחצנים בצבעים נוגדים עם סימון ניתן למישוש;
- (24) יחידת עזר לשמיעה הכוללת, מערכת עזר לשמיעה אישית אלחוטית של טלוויזיה ורדיו הכוללת מקלטים אישיים מסוג אוזניות ומקלטים אישיים מסוג לולאת השראה צווארית, וסת עוצמה אישי ביחידת המקלט;
- (25) מערכת התראה ניידת מודולרית אלחוטית למקורות קול המפעילה, בלא שיהוי, אמצעי התראה על פעילות מקור קול שהוא אחד מאלה: צלצל טלפון, גלאי עשן או מערכת התראה מרכזית של הפנימייה, צלצל או דפיקה בדלת או שעון מעורר;
- המערכת תאפשר למשתמש לבחור בין חלופות ההתראה הבאות: הבזק אור, רטט, אות שמע מוגבר ולפי נהלי הפנימייה על אופן השימוש בהתראות במועדים וזמנים שונים במשך היום ובמהלך השבוע; המערכת תסמן איזה מבין מקורות הקול הוא המופעל.
- (26) מפה בדפוס נגיש אשר יצוינו בה המבנים, המיתקנים והדרכים של הפנימייה ושל בית הספר הצמוד לפנימייה;
- (27) תינתן הדרכה לתלמידים עם מוגבלות באשר להתמצאות בשטחי המקום ודרכי המילוט; כמו כן עזרה בהדרכת דרך הפעלת מכשירים ומיתקנים שונים בפנימייה.

תוספת רביעית

(תקנות 12(ה), 15(א))

התאמות נגישות אפשריות לפי תקנות אלה להנגשת מוסד חינוך לתלמיד עם לקויות ראייה או עיוורון- לפי החלטת הממונה על הנגישות במשרד:

- (1) דרך נגישה משער בית הספר ובכל שבילי בית הספר ;
- (2) סימון בצבעים מנוגדים של מסלולי הליכה, מדרגות, בתי אחיזה, ברזיות, מכשולים, כניסות, שולי רצפת החצר ומיתקני שעשועים בחצר ;
- (3) מדרגות נגישות ללקויי ראייה בהתאם להוראות בת"י 1918 חלק 2 וחלק 3.1 ;
- (4) שילוט – עם גובה מותאם, גופן מותאם, ניגוד צבעים ומיקום מותאם לפי תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 4 ;
- (5) הצללה בכניסות או במבואות של בית הספר ובאמצעות וילון בכיתה ; אם אין מרחבים מוצלים בחצר, הצללת חלק של החצר בגודל של כ- 20 מ"ר ;
- (6) כיסוי ועטיפה של מכשולים מסוכנים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1918 באותם מקרים שבהם לא ניתן להסיר אותם ;
- (7) הסרת מכשולים, במידת האפשר, במבנה בית הספר וחצרותיו שתחתיתם היא בטווח של 40 עד 200 ס"מ מעל הרצפה ;
- (8) סימון חזותי של קירות ודלתות שקופים לפי תקן ישראלי 1918 חלק 4 ;
- (9) עטיפת מכשולים וסימונם תתבצע באופן שבמכשול נמוך כל החלק העליון עד גובה של 55 ס"מ מעל הרצפה יהיה מסומן בצבע בניגוד חזותי לסביבה ; במכשול נמוך החלק האמצעי בטווח גובה של 80 עד 150 ס"מ מהרצפה יהיה מסומן בניגוד חזותי לסביבה ;
- (10) בתא שירותים אחד לפחות במוסד החינוך יהיה ניגוד חזותי בין המשתנות ביחס לקיר בהתאם לחלק 6 של ת"י 1918 ;
- (11) דלתות הכיתות והחדרים במוסד החינוך יצבעו בצבע בניגוד חזותי לסביבה ; ידית הדלת תהיה בצבע שהוא בניגוד חזותי לכנף הדלת ;
- (12) מתגי הפעלה, ובכלל זה מתגי הפעלה של תאורה, יהיו בניגוד חזותי לקיר וללא פינות חדות ;
- (13) תאורה – התאמה באמצעות מיסוך של תאורה טבעית, התאמת תאורה כללית כך שניתן יהיה לעמעם אותה במרחבי הלימוד והספקת מנורת זרוע עם כובע אישית לתלמיד ;
- (14) התאמת לוחות הקיר באמצעים סביבתיים למניעת סינוור והושבת התלמיד במקום המיטבי למניעת סינוור מהלוח ; יישמר ניגוד חזותי גבוה בין אמצעי הכתיבה על הלוח לבין הלוח ;
- (15) שקעי חשמל מרובים מהרגיל בכיתה האם ובחדרי ספח וחדרי טיפולים – לשימוש בטכנולוגיה מותאמת לילד כבד ראייה ; יש למקם את השקעים כך שלא יצרו מפגע ומכשול במקומות שבהם הותקנו ;

- (16) הנגשה באמצעות ברייל או אמצעי מתאים אחר על מגירה או תא של תלמיד בהתאם לת"י 1918 חלק 4 ;
- (17) כתוביות ברייל או אמצעי מתאים אחר, בהתאם לת"י 1918 חלק 4 על קירות הכיתה לשיתוף תלמיד עם לקות ראייה בתכני הלימוד ;
- (18) התאמה אקוסטית של כיתה באותם מקרים שבהם אין די בהושבת התלמיד במיקום מתאים באמצעות ווילונות, כיסוי רגלי רהיטים בגומי ובמקרים חריגים, התאמה באמצעות הזזת מזגן ושימוש ברכיבים בולעי קול ;
- (19) ארון אישי לאחסון ציוד טכנולוגי להנגשה עם שקעים בתוך הארון לצורך טעינת ציוד אלקטרוני וחשמלי ;
- (20) שולחן שבו ניתן להתאים את גובהו לכתובה בידי לקויי ראייה ; במקרים שבהם סופק שולחן מותאם ללקויי ראייה יש לספק כסא המתאים לשימוש בשולחן ;
- (21) אם יש בבית הספר שרותי הסעדה שרותי הסעדה יונגשו לתלמידים עיוורים ולקויי ראייה באמצעות שילוט מונגש של סוגי המזון המוצעים לתלמידים, עובד בית הספר יסייע לתלמיד עיוור ולקוי ראייה בזיהוי המזון ונשיאתו, באיתור מקום ישיבה פנוי ויתאר עבורו בקול את כלי האוכל והאבזרים על שולחן האוכל ;
- (22) ערכה טכנולוגית מותאמת ללקויי ראייה : מחשב נייד, מצלמה ללוח, תוכנת הגדלה או פלט קולי ;
- (23) ערכה טכנולוגית מותאמת לעיוורים : מחשב נייד, צג ברייל, תוכנת ניווט, פלט קולי, מדפסת ברייל, סורק ;
- (24) טלוויזיה במעגל סגור, ניית או נייד ;
- (25) פרט חלופי לפרטים (24) עד (26) – טאבלט ;
- (26) מעמד ספרים ;
- (27) זכוכית מגדלת ;
- (28) תוכנת ברייל ;
- (29) נהתקן נייד להשמעת קובצי קול ;
- (30) מדפסת ברייל למוסד לחינוך מיוחד שבו לומדים יותר מ- 10 תלמידים עיוורים או לקויי ראייה הלומדים ברייל ;
- (31) אמצעי עזר להמחשה ;
- (32) מחשבון ותרגומון מדברים ;
- (33) אם מוצבות בבית הספר מכוונות למתן שירות אוטומטי יודא הבעלים כי מציב המכוונות האוטומטיות הציב מכוונות כאמור העומדות בדרישות ת"י 1918 חלק 4 סעיף 2.11 ;
- (34) אם פועל בבית הספר לוח הודעות אלקטרוני, שרות הודעות במייל ושרות הודעות במסרונים לרטיין יודא הבעלים כי שרות ההודעות נגיש לתלמיד או הורה עם מוגבלות ראייה ;

(35) אתר האינטרנט הבית ספרי ואתר האינטרנט הכיתתי יותאמו להנגשה באמצעות

תוכנות הנגשה של אתרי אינטרנט לעיוורים ולקויי ראייה ;

(36) הנגשת בחינות, ספרי לימוד וחומרי לימוד ;

(37) מורה ישמיע בקול את הנכתב על לוח הכיתה ; כמו כן, יתאר המורה בקול, תפצים,

שרטוטים או תמונות המוצגים לכיתה ;

(38) הנגשה של טיולים, טקסים ופעולות לימודים מחוץ לכותלי בית הספר ;

(39) ארגון פעילויות ואירועים חברתיים עם קבוצת השווים לאחר יום הלימודים.

- (35) אתר האינטרנט הבית ספרי ואתר האינטרנט הכיתתי יותאמו להנגשה באמצעות תוכנות הנגשה של אתרי אינטרנט לעיוורים ולקויי ראייה ;
- (36) הנגשת בחינות, ספרי לימוד וחומרי לימוד ;
- (37) מורה ישמיע בקול את הנכתב על לוח הכיתה ; כמו כן, יתאר המורה בקול, חפצים, שרטוטים או תמונות המוצגים לכיתה ;
- (38) הנגשה של טיולים, טקסים ופעולות לימודיים מחוץ לכותלי בית הספר ;
- (39) ארגון פעילויות ואירועים חברתיים עם קבוצת השווים לאחר יום הלימודים.

תוספת חמישית

(תקנות 12(ה), 15(א))

התאמות נגישות אפשריות לפי תקנות אלה להנגשת מוסד חינוך לתלמיד עם

מוגבלות שמיעה – לפי החלטת הממונה על הנגישות במשרד

- (1) הנגשת כיתה במוסד חינוך לתלמיד עם לקות שמיעה תהיה לפי הוראות ת"י 2004 חלק 1 אקוסטיקה במבנים שאינם למגורים : במרחבי למידה במבני קבע, קריטריונים דרישות תוכן וקווים מנחים. תאורה חזקה – אשר תאיר את הלוח ואת פני המורה או מתורגמן אך לא תסנוור ;
- (2) ארון אחסון למערכות הגברה עם שקעים חשמליים למטענים ;
- (3) במסגרת הנגשת כיתה יש להעדיף אם אפשר את מיקום הכיתה עבור התלמיד עם מוגבלות בשמיעה במיקום שקט עד כמה שאפשר ;
- (4) פעמון מהבהב – לתלמידים חרשים ;
- (5) מערכת הגברה אישית, כיתתית, או ניידת, מסוג שאישר משרד החינוך ; אין להתקין מערכות הגברה לפני הנגשת מבנה הכיתה כאמור בפרטים (1) עד (8) ;
- (6) מחשב אישי או מחשב לוח (טאבלט) ;
- (7) מחשב לכיתה במסגרת הנגשה של כיתת חינוך מיוחד לתלמידים עם מוגבלות שמיעה ;
- (8) מקרן (ברקו) במסגרת הנגשה של כיתת חינוך מיוחד לתלמידים עם מוגבלות שמיעה ;
- (9) לוח חכם במסגרת הנגשה של כיתת חינוך מיוחד לתלמידים עם מוגבלות שמיעה ; פרט זה הוא חילופי לפרטים (15) ו- (16) ;
- (10) מדפסת צבעונית בכיתת חינוך מיוחד ;
- (11) תוכנות מחשב להעשרת שפה ולפיתוח דיבור ולסיוע בלימוד מקצועות עתירי שפה ;
- (12) תוכנות מחשב ללימוד מתמטיקה, מקצועות מדעים וגיאוגרפיה.
- (13) תוכנות ללמידה שמעתית ;

- (14) עזרי לימוד חזותיים - ובכלל זה שכול דפים בהיקף מספיק לתלמיד עם מוגבלות בשמיעה כדי להנגיש לו את הלמידה באמצעים חזותיים ;
- (15) הנגשת טיולים וסיורים באמצעות אמצעי עזר לשמיעה ;
- (16) הנגשת דרכי ההבחנות של תלמידים עם מוגבלות שמיעה, על פי הנחיות הפיקוח על תלמידים עם לקות בשמיעה.

תוספת שישי

(תקנות 12(ה) ו-16)

התאמות גישות אפשריות לפי תקנות אלה להנגשת מוסד חינוך לתלמיד עם

מוגבלות אחרת

- (1) שילוט מותאם לבעלי מוגבלויות, תוך הוספת מידע בסמלים ואמצעים אחרים ;
- (2) כיסוי מכשולים ;
- (3) כתוביות תקשורת תומכת חלופית (להלן-תתי"ח) על מגרות ותאים של תלמידים ;
- (4) ביצוע מטלות במקום נפרד (פינות עבודה יחידניות), תוך הימנעות, עד כמה שאפשר, מרעש סביבתי והפרעה ; וכן חדר לעבודה פרטנית עם תלמיד ;
- (5) התאמה אקוסטית של כיתה באותם מקרים שבהם אין די בהושבת התלמיד במיקום מתאים ; ההתאמה תבוצע באמצעות בחירת מיקום שקט לכיתה, ווילונות, כיסוי רגלי רהיטים בגומי, רצפה רכה ובמקרים חריגים, איטום פרצות, זיגוג כפול בחלונות, דלת כבדה עם פסי אטימה, והתאמה באמצעות הזזת מזגן ושימוש ברכיבים בולעי קול ;
- (6) התאמות תאורה למניעת סנוור וריצוד ;
- (7) סימון בצבעים נוגדים ;
- (8) הנגשה של חניה או תחנות הורדה אם הם מצויות בתוך שטח בית הספר ;
- (9) אם יש בבית הספר שרותי הסעדה בחדר האוכל תבוצע הנגשה של אחד השולחנות לפי תנאי תי"י 1918 חלק 1 לעניין שטח חופשי לכיסא גלגלים (2.6.1) חללים חופשיים לברכיים וכפות רגליים (2.6.2) וטווח הגעה לחזית (2.6.3.1) ;
- (10) אם יש בבית הספר שרותי הסעדה וההסעדה בחדר האוכל היא בשיטת השירות העצמי – שבה הסועד נוטל את המזון אל צלחתו בעצמו – יודא הבעלים כי כל סוגי המזון המוצעים לציבור יהיו בטווח הגעה של אדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים, לפי הוראות תי"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים בטווח הגעה (2.6.3.1 עד 2.6.4) ;
- (11) הנמכת לוח עבור תלמיד המתנייד באמצעות כיסא גלגלים ;
- (12) תתי"ח – כולל התאמה של חומרי למידה ושימוש בסימון תתי"ח ;
- (13) ארון אישי עם מנעול לאחסנת ציוד התתי"ח (לשקול ציוד טכנולוגי וציוד יקר ערך או כבד שנמסר לתלמיד) ; הארון והמנעול ניתנים לתפעול עצמי בידי התלמיד ;
- (14) שולחן וכיסא המתאימים לצורך שימוש בציוד תתי"ח ;
- (15) שקעי חשמל נוספים בכיתה לצורך שימוש בציוד תתי"ח ;
- (16) ערכה טכנולוגית מותאמת לתלמיד המשתמש בתתי"ח ;
- (17) מחשב אשר מותקנת עליו תוכנה להפקת סמלים עבור משתמשי תתי"ח ;
- (18) טאבלט ;
- (19) אמצעים עבור המוסד להכנת לוחות תתי"ח ; מצלמה דיגיטלית, מכונת למינציה, מדפסת צבע ;
- (20) כתוביות תתי"ח על קירות הכיתה לשיתוף תלמיד בתכני הלימוד ;

- (21) סמלול וקידוד צבעים.
- (22) הדרכה לנותני שירות לפי פרק לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013¹⁷;
- (23) התאמת חומרי לימוד, ובכלל זה ספרי לימוד, ניירות עבודה, חוברות עבודה, מבחנים ובחינות בגרות לרבות שיכתוב ושימוש בסמלים, פורמט אודיו, הכנת תקצירים, בהתאם לצורכי התלמיד;
- (24) מתן אפשרות להגיש עבודות ושיעורי בית באמצעות האינטרנט;
- (25) הנגשת בחינות מתוך האמצעים הבאים: הארכת זמן בבחינות, התעלמות משגיאות כתיב, שעתוק בחינות, דף נוסחאות מורחב או ארגון שונה של דף נוסחאות רגיל, הכתבת מבחן או הקראת שאלון הבחינה בידי קורא, ובאנגלית – השמעת שאלון הבחינה; שימוש במילון אלקטרוני באנגלית;
- (26) בבחינות באנגלית – הקלטת התשובות של הנבחן; שאלון מותאם הנגזר משאלון הבחינה הרגיל; מבחן בעל פה; גמישות בשעת הבחינה, נוכחות אנושית במהלך בחינה לצורך תווך בזמן הבחינה; שאלון פתוח במקום רב ברירתי;
- (27) התאמת התכנית החינוכית לתלמיד, כגון קביעת סדרי עדיפויות, דילול חומר, והחלפת חומרי לימוד;
- (28) סיוע ותמיכה בשימוש בעזרים הטכנולוגיים הניתנים לתלמיד עם מוגבלות;
- (29) הדרכה הניתנת לתלמידים בכתב או בעל פה תינתן לתלמיד עם מוגבלות בצורה מותאמת;
- (30) פיצול מטלות למטלות משנה, אשר תבוצענה באופן עוקב תוך הפסקה בין מטלה אחת לאחרת או במועדים נפרדים;
- (31) אם נעשה שימוש בשילוט אלקטרוני או במסמך מידע המתחלף לאחר זמן, המידע הניתן בשלט יתחלף תוך פרק זמן סביר לקריאה נוחה; נעשה שימוש באותיות זזות, מהירותן לא תעלה על 1 מטר ב-5 שניות;
- (32) דרכים חלופיות לביצוע אסיפת הורים עם הורה עם מוגבלות למשל באמצעות שיחה אודיו ויזואלית באמצעות מחשב ורשת האינטרנט;
- (33) חומרי לימוד חוברות עבודה ודפי עבודה- פשוט לשוני של הכתוב על דפי עבודה והדפסתם בדפוס נגיש;
- (34) יצירת טפסים מותאמים לתלמידים עם מוגבלות והורים עם מוגבלות;
- (35) התאמות של מידע הנמסר לתלמידים שהם בעלי מוגבלויות;
- (36) התאמות של מידע הנמסר להורים שהם בעלי מוגבלויות, לפי פרק ח' לתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג – 2013;
- (37) זימון לאספות הורים באופן הנגיש להורה עם מוגבלות;
- (38) תקנון בית ספר מונגש לבעלי מוגבלויות;
- (39) הקצאת חדר לצורך אכילה בפרטיות;
- (40) בחירת מקום הישיבה של התלמיד בכיתה תוך התחשבות במוגבלותו;
- (41) בבית ספר שבו יש מערכת כריזה – המידע הנמסר במערכת הכריזה יהיה נגיש לבעלי מוגבלויות; המידע יימסר בדיבור איטי וברור ובשפה פשוטה עד כמה שניתן.

התשע"ה .....
 (2015 .....)
 חמ- 3-3646

¹⁷ ק"ח התשע"ג עמ' 968.

נפטלי בנט
שר החינוך